

SNØBILEN - beltegående 60-ÅRING

Bombardier Snowmobile persontransport beltebil 1951

I vårt vinterland, i innlandsstrek med høyereliggende områder, ble det i noe tidligere tid interesse for motorisert ferdsel på snøen. Allerede i 1931 var en vinterbilrute i drift med halvbelte-drevne personbiler.

Snøbrøyting for vintertrafikk (kalt grunnbrøyting) var under utvikling, men ennå ingen jevn og stabil faktor, og vinterstengte veiforbindelser var regelen flere steder.

Det kan være interessant å peke på tiltak med bruk av snøbeltebiler tidlig her i landet, et kjent eksempel er vinterbilrute Hemsedal – Sogn. Dette var en stor personbiltype med halvbelte konvertering, Citroen-Kegresse, som først var kjørt fra noen "ekspedisjoner" i Norge og andre steder.

To slike eksemplarer ble satt inn i vinterrute med kjøring på snøen over fjellovergangen på Hemsedalsfjellet, som del av en daglig vinterforbindelse mellom Hallingdal og Lærdal/Sogn. Denne ruten var i virksomhet fra 1931 til 1942. For snøkjøringen var det montert metallski på forhjulene.

Under andre verdenskrig førte utviklingen videre på alliert side til den "snøgående" militærkjøretøytypen weasel, for lettere transportopp-gaver. Denne ble også utført i en amfibieutgave, som også kunne kjøres i vann. En del weasel kom til landet etter krigen, og kom senere etter militærets bruksfase over i sivil bruk. Primært til bruk i fjellområder.

Brukes fortsatt

Temaet i dette innslaget er museets eksemplar av snøbeltebilen Snowmobile, som var et produkt fra den kanadiske fabrikken Bombardier. Denne kjøretøytypen var primært brukt til personbefordring, og ble produsert fra 1937.

Under krigen ble det levert et betydelig antall til militærets bruk. Etter krigen fikk firmaet Colbjørnsen & Co. A/S agentur og import til Norge. Over en periode deretter på rundt ti år ble det solgt ca. 130 stk. her i landet. Disse kom i bruk både i turistikjøring og i ruteforbindelser, og i oppgaver som kraftutbyggingsvirksomhet, og er omtalt fra bruk mange steder.

Enkelte skal fortsatt være i bruk, om enn i noe oppgradert form. Til tross for at dette er et kjøretøy for bruk utenfor vei, har Norsk vegmuseum her utvidet sitt virkeområde ved å skaffe et slikt!

Chrysler drivverk

Museets eksemplar er en 1951 modell, som i sin brukstid har tilhørt tre forskjellige eiere, bil-lag – fjellstue – høyfjellshotell. Det heter i museets historikkregis-trering at snøbeltebiler av denne typen ble benyttet til rutekjøring på ufremkommelige vinterveier blant annet i Telemark, Oppland

og Finnmark.

Bilene kunne også brukes som-merstid med hjul foran i stedet for ski, men dette var ikke å anbefale da det medførte stor slitasje på beltene.

Bilen er av såkalt bred type, med bredde 2,00 m, og har lengde 5,40 m og høyde 2,00 m. Vekten er 1.800 kg, og lasteevnen 1.150 kg. Det er 15 sitteplasser inklusiv fører. Motor, gir og kardang er hentet fra bilprodusent, her fra Chrysler. Motoren er en bensinmotor på 115 hk, og det er en girkasse med tre trinn og revers. Motoren er plassert bak i kjøretøyet, noe som gir en gunstig vektfordeling for kjøring på snødekke.

Drivlinjen er snudd med den hekkmonterte motoren, med drivaksel framover, og differensia-len er snudd opp-ned slik at bilen drar i riktig retning. De 4 hjulene/rullene som beltene på hver side går over, er uavhengig opphengte gummihjul. Beltene er spesialkon-struksjon.

Lettvekts karosseri

Karosseriet er bygget av finér-plater, mens de senere utgavene av biltypen ble kledd med alumi-nium. Bilen har ski i framenden, og sideplatene foran måtte ha en annen form med utsparinger der-

for ski. Maksimal kjørehastighet var 70 km/t på godt føre, men vanlig praktisk hastighet var lavere på grunn av vekslende og ujevnt underlag i snøen.

Ifølge importøren kunne gjennomsnittlig hastighet være 45 km/t. Etter den nevnte tiårsperioden var import av Snowmobile ikke lenger aktuelt. Produsenten fulgte opp med andre snøgående kjøretøyer, i første omgang med beltetraktoren Muskeg, en helbeltetraktor beregnet for transport av last.

Snowmobile, museets gjenstands-nr. 2172.

Tekst

| BJØRN PREBENSEN

Foto

| OLE ARVID FLATMARK

Kilder: Norsk vegmuseums gjenstandsregistreringsrapport.

Boken Familiefirmaet utenom allfarvei, Colbjørnsen & Co. A/S, av Bjørn Ausjen Johannessen.